

Nr 18.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående efterskänkande av kronan tillkommande fordran på grund av å vissa fastigheter i Gottlands län vilande odlingslån för torrläggning av Mästermyr; given Stockholms slott den 21 december 1917.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att, därest fastigheterna $\frac{29}{2240}$ mantal Pejnarve 1²¹ litt. Eefe i Levede socken, $\frac{1}{32}$ mantal Stymnäs 1⁴ litt. Rb i Sproge socken och $\frac{11}{128}$ mantal Hagleips 1¹¹ litt. IdB i Silte socken, allt av Gottlands län, varda för odlingslånefondens räkning på exekutiv auktion inropade för köpeskillingar, för varje fastighet ej överstigande beloppet av vid auktions-tillfället till betalning förfallna annuiter av vissa i statsrådsprotokollet omförmälda, å fastigheterna vilande odlingslån jämte utsökningskostnader, samma fastigheter må å tid, som Kungl. Maj:t finner lämplig, å offentlig auktion försäljas med föreskrift om befrielse för fastigheterna från betalningsansvar för odlingslånen.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet i Stockholms slott den 21
december 1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
BRANTING,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Petersson anförde:

Den 31 december 1902 beviljade Kungl. Maj:t lån ur odlingslånafonden till utdikning och odling av Mästermyr med kringliggande sankmarker inom Levede, Fardhems, Hemse, Alva, Hablingbo, Silte och Sproge socknar i Gottlands län. Företaget grundade sig på en av lantbruksingenjören C. A. Sylvan företagen syneförrättning, som avslutats år 1899. Genom detsamma avsågs att förbättra 2,641.84 hektar vattenskadad mark, varav endast 71.14 hektar åker, under det att återstående 2,570.70 hektar utgjordes av myr- och odlingsmark jämte annan jord. Jordförbättringen för hela företaget beräknades för vattenavledningen till 791,266 kronor 8 öre eller nästan jämnt 300 kronor i medeltal för hektar i företaget ingående mark. Vattenavledningskostna-

den beräknades till 396,800 kronor, vadan företaget skulle enligt beräkningen bliva särdeles vinstgivande. De lånesökandes i företaget ingående mark antogs skola bliva förbättrad med ett värde av 458,240 kronor 47 öre för en kostnad av 229,786 kronor 88 öre. På grund härav beviljades av Kungl. Maj:t odlingslån till belopp av 229,700 konor.

Sedan det ådagalagts, att kostnaderna för företaget komme att överstiga de beräknade, beviljade Kungl. Maj:t den 31 december 1907 ytterligare 7,600 kronor såsom odlingslån till de lånesökandes andel i företaget.

I verkligheten visade sig kostnaderna för företaget uppgå till ännu mycket högre belopp än som sålunda antagits. På grund av handlingar, som ingåvos till Kungl. Maj:t år 1908, beräknades de till i runt tal 540,000 kronor. Samtidigt utreddes, att delägare, representerande sammanlagt 41.64 procent av hela förbättringsvärdet, av sagt sig båtnaden av företaget. Den på dessa belöpande andelen i kostnaderna för företaget föll därför på de kvarstående, vilka nästan alla voro lånesökande. Dessa hade ju rätt att erhålla vinstjord utbruten från deras ägor, som av sagt sig båtnaden, men denna vinstjord kunde ej strax giva avkastning eller realiseras. Ställningen var därför ytterst bekymmersam och hotade hela trakten med ruin. Vid detta förhållande och då företaget var av stor allmän betydelse samt totalkostnaden i allt fall understeg 70 procent av det beräknade förbättringsvärdet, fann Kungl. Maj:t den 18 december 1908, i överensstämmelse med statskontorets tolkning av gällande lånevillkor, skäligt medgiva, att för odlingslån finge i detta fall tagas i beräkning även annan i företaget ingående mark än den, som direkt tillhörde de lånesökande, och beviljade därför under vissa villkor ett ytterligare odlingslån å 302,700 kronor. Härav belöpte på de lånesökandes egen mark 69,000 kronor. Inalles hava alltså beviljats till företaget odlingslån å 540,000 kronor.

I detta företag ingick enligt handlingarna vid 1899 års syn den J. P. Siggelin tillhöriga fastigheten $\frac{9}{32}$ mantal Pejnarve i Levede socken med tillhoppa 11.81 hektar mark, å vilken jordvärdet i outdikad skick beräknades efter ett värde från 80 ner till 10 kronor per hektar till sammanlagt 396 kronor 19 öre, men varå den beräknade förbättringen efter ett genomsnittligt värde av över 400 kronor per hektar uppskattades till icke mindre än 4,651 kronor 7 öre. Fastigheten undergick emellertid redan år 1901 ägostyckning och delades då i ett antal lotter, av vilka den med litt. Eefc betecknade om $\frac{29}{2240}$ mantal, som tillades en areal av 11.68 hektar, med ett obetydligt undantag omfattade hela den hemmanet tillhörande, i vattenavledningsföretaget ingående marken. Å

denna lott föll sålunda i det allra närmaste hela det nyss angivna, vid syneförrättningen beräknade förbättringsvärdet. Arealen till denna i jordregistret med 1²¹ betecknade fastighet har genom år 1915 fastställt laga skifte enligt 3 § 3 mom. i skiftesstadgan utlagts till 17.411 hektar.

Sedan Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gottlands län den 17 februari 1913 meddelat utslag angående fördelningen av det första odlingslånet, blev nämnda hemmansdel ²⁹/₂₂₄₀ mantal Pejnarve, vilken är obebyggd och tillhör Siggelins konkursbo, särskilda gånger tagen i mät för oguldna kronoutskylder för åren 1913, 1914 och 1915, uppgående till 176 kronor 62 öre för år, därav 176 kronor 61 öre låneannuitet. Fastigheten, som var bevillningstaxerad till 300 kronor, värderades av utmättningsförrättaren till 100 kronor. Då vid anställda auktioner köpeanbud icke erhållits, fann Kungl. Maj:t den 22 juli 1916 på framställning av Kungl. Maj:ts befallningshavande gott förklara, att med uttagande ur fastigheten av då redan förfallna eller framdeles förfallande kronoutskylder finge anstå, till dess laga kraft ägande utslag meddelats beträffande det odlingslån å 302,700 kronor, som då förelåg hos Kungl. Maj:ts befallningshavande till fördelning. Därjämte erhöll Kungl. Maj:ts befallningshavande anmodan att inkomma med förslag till de åtgärder, som kunde anses påkallade av det uppenbara missförhållandet mellan å ena sidan fastighetens värde och å andra sidan de annuiteter för odlingslån, för vilkas erläggande fastigheten hade att svara.

Med anledning härav har nu Kungl. Maj:ts befallninghavande i skrivelse den 7 juli 1917 gjort framställning i ämnet och därvid även underställt Kungl. Maj:ts prövning frågan om reglerande av ungefär enahanda förhållanden beträffande två andra i Mästermyrs torrlägningsföretag ingående fastigheter ¹/₃₂ mantal Stymnäs 1⁴ litt. Rb i Spröge socken och ¹¹/₁₂₈ mantal Hugleips 1¹¹ litt. Idb i Silte socken. Kungl. Maj:ts befallningshavande har därvid anfört huvudsakligen följande:

»I fråga om fördelningen av de olika odlingslånen har Kungl. Maj:ts befallningshavande för varje gång uppdragit åt arbetsdirektionen att med ledning av de från statskontoret erhållna uträkningarna samt de över marken upprättade kartor och beskrivningar m. fl. handlingar uppgöra förslag till dylik fördelning, och hava enligt direktionens uppdrag fördelningsförslag respektive 1912, 1913 och 1916 uppgjorts av vederbörande distriktslantmätare, Herman Nyman, vilka på sina tider av arbetsdirektionen avlämnade förslag Kungl. Maj:ts befallningshavande genom sina nedan angivna utslag funnit skäligt fastställa.

Vad beträffar det nu ifrågavarande hemmanet ²⁹/₂₂₄₀ mantal Pejnarve är denna, såsom Petter Siggelins konkursmassa tillhöriga angivna fastighet i alla tre förslagen

påförd delaktighet i respektive län med 1.175 procent, och vila enligt utslagen följande andelar i beviljad och lyftad lånesumma å fastigheten, nämligen:

enligt utslaget den 17 februari 1913.....	kronor 2,698: 98
enligt utslaget den 2 april 1914	» 89: 30
och enligt utslaget den 8 juli 1916	» 810: 75

eller tillhopa kronor 3,599: 03.

Fastigheten påvilande annuiteter äro enligt 1913 års utslag 176 kronor 61 öre för vart och ett av åren 1910—1934, av vilka de två första guldits genom arbetsdirektionen, samt 160 kronor 63 öre för år 1935; enligt 1914 års utslag respektive 5 kronor 94 öre och 5 kronor 40 öre för åren 1915—1939 samt enligt 1916 års utslag respektive 53 kronor 90 öre och 49 kronor 2 öre för åren 1917—1941.

Vid fällande av utslag angående fördelning av de olika odlingslånen hade Kungl. Maj:ts befallningshavande ingen anledning att frångå de av behörig tjänsteman upprättade fördelningsförslagen, emot vilka härutinnan icke framkommit någon erinran och av vilka de två senare i avseende på delaktighetsprocenten i allo vila på det år 1912 upprättade och 1913 fastställda. Emellertid kan Kungl. Maj:ts befallningshavande ej underlåta att erinra om det i viss mån oegentliga i att enligt dessa förslag så gott som hela låneandelen lagts på denna av dikningsföretaget direkt berörda och genom ägostyckning frångående mark, under det att vid företags påbörjande hela $\frac{2}{32}$ mantal Pejnarve upptagits såsom däri ingående.

Av det angivna förbättringsvärdet, som i runt tal kan för fastigheten ²⁹ _{22 40} mantal Pejnarve sättas till 4,600 kronor, utgör de fastigheten påvilande lånesummornas sammanlagda kapitalbelopp, 3,600 kronor, sålunda närmast 80 procent. Frånsett nyssberörda oegentlighet skulle i och för sig dessa siffror ej innebära något så uppenbart missförhållande mellan å ena sidan fastighetens värde och å andra sidan odlingslåneandelen. Men utom det att förbättringsvärdet å den genom företaget torrlagda marken överhuvudtaget vid syneförrättningen synes hava beräknats för högt, tillkomma i avseende å det nu ifrågavarande företaget alldeles särskilda omständigheter, som jämväl efter utdikningens fullbordande hålla nere priset på däri ingående mark.

Arealen av den genom myrutdikningen vunna marken är så stor, att med den ringa tillgången på arbetskrafter i länet det dröjer lång tid, innan mera än mindre delar av densamma hinner för odling tagas i anspråk. Större delen av marken ligger avsidet och långt från de brukningsdelar, dit den hör, och slutligen tillkommer svårigheten att åtkomma myrlotterna, då å hela det vidsträckta området ännu saknas vägar. Så mycket kännbarare bliva dessa olägenheter, som ett betydande antal delägare i myren — — — avsagt sig båtnaden av företaget. Den summa, som belastar varje särskilt hemman, ökas för övrigt naturligen genom de till den beviljade och lyftade lånesumman kommande, upplupna räntebeloppen vid amorteringstidens början, och med hänsyn till nyss antydda förhållanden beträffande svårigheten att under de närmast kommande åren taga avkastning av jorden komma även de efter hand upplöpande, i blivande annuiteter ingående räntebeloppen att mera betunga jorden än det skulle vara fallet, om häremot svarade inkomst på brukandet.

Med hänsyn till nu anförda omständigheter lär ej vara att antaga, att även vid förnyat utbudande å exekutiva auktioner fastigheten kan komma att betinga

ett sådant saluppris, att, utom kostnader för förfarandet, förfallna annuiteter kunna ur köpeskillingen utgå. För undvikande av direkt förlust av sålunda redan förfallna eller före blivande auktion förfallande annuiteter lär ingen annan utväg återstå. än att fastigheten inköpes för odlingslånefondens räkning. Denna utväg har ock föreslagits i ett från vederbörande kronofogde infordrat utlåtande — — —. På sätt däri framhålles torde kronan vid blivande exekutiv auktion kunna bliva ägare till fastigheten för den minimisumma, som därvid fastställles såsom gräns för utrop, och lärer uppenbarligen hava rätt att medge, att även däri ingående annuiteter få kvarstå, varför det eventuella kontanta utlägget inskränkes till en obetydlighet.

Även om på grund av nyss antydda omständigheter fastighetens värde för närvarande kan anses ringa nog, kunna förhållandena härvidlag förändras till det bättre. Icke minst lär sådant sammanhånga med möjligheten att genom anläggande av vägar genom myrkomplexet göra detta i sin helhet mera värdefullt. Då anläggande av dylika vägar skulle få en synnerligen stor betydelse för länets södra fögderi, av vilket ej mindre än sex socknar deltaga i dikningsföretaget, har Kungl. Maj:ts befallningshavande låtit sig angeläget vara att befrämja denna sak. I detta syfte har Kungl. Maj:ts befallningshavande ej mindre, efter förberedande åtgärders vidtagande genom lantbruksingenjören S. Aspegren, hållit sammanträden med jordägarna i de olika socknarna och föranstaltat val av sockenombud för frågans befrämjande, än även numera beslutat att låta på statens bekostnad verkställa nödig vidare undersökning för anläggning av dylika vägar och hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen begärt anslag till täckande av kostnaderna härför — — —.

Bleve staten ägare till fastigheten för odlingslånefondens räkning, borde naturligen all vidare debitering av odlingslåneannuiteterna upphöra. Några nämnvärda kostnader för fastighetens förvaltande uppkomma ej, då den är obebyggd. Vad som kan ernås i avkastning genom upplåtande av rätt till hötäkt eller möjligen utarrendering kunde lämpligen fonderas för att såsom bidrag till täckande av odlingslånefondens fordran användas tillsammans med den köpeskillning, som fastighetens försäljning vid inträdande lämpligare konjunkturer i framtiden kan inbringa. Dylik försäljning kan eventuellt lämpligast ske i sammanhang med fastighetens fullständiga frigörande från odlingslåneannuiteter. Såsom precedensfall i dylik riktning torde få hänvisas till förfarandet enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 263 till 1913 års riksdag i fråga om — i det fallet samtidigt beslutat — förvärv och avyttrande av $\frac{1}{14}$ mantal Horsaskog nr 1 i Verums socken av Kristianstads län.

Kungl. Maj:ts befallningshavandes — — — framställning har endast haft avseende å meranämnda fastighet $\frac{29}{2240}$ mantal Pejnarve. Emellertid föreligga nära nog enahanda omständigheter i avseende å två andra, i samma odlingslån delaktiga fastigheter, nämligen Anton Anderssons $\frac{1}{32}$ mantal Stymnäs 1⁴ i Sproge socken och Bernhard Larsson, förut Emil Eneman tillhöriga $\frac{11}{123}$ mantal Huggleips 1¹¹ i Silte socken. Å fastigheten $\frac{1}{32}$ mantal Stymnäs, som enligt de av distriktslantmätaren uppgjorda och av Kungl. Maj:ts befallningshavande fastställda fördelningsförslagen deltagar i alla tre odlingslånen med samma procent eller 4.624, vila följande andelar i de beviljade och lyftade lånebeloppen, nämligen enligt utslaget av den 17 februari 1913 10.621 kronor 32 öre, enligt utslaget av den 2 april 1914 351 kronor 42 öre och enligt utslaget av den 8 juli 1916 3,190 kronor 56 öre, eller tillhopa 14,163 kronor 30 öre. De årliga annuiteterna utgöra enligt 1913 års utslag 695 kronor 3 öre för åren 1910—1934 och 632 kronor 7 öre för år 1935, enligt 1914 års utslag

respektive 23 kronor 36 öre och 21 kronor 24 öre för åren 1915—1939 samt enligt 1916 års utslag respektive 212 kronor 12 öre och 192 kronor 90 öre för åren 1917—1941. Av annuiteterna enligt 1913 års utslag hava de för 1910 och 1911 blivit genom arbetsdirektionen guldna och annuiteten för 1912 är hos vederbörande uttagen med 1913 års kronoutslyder. Till gäldande av senare förfallna, med kronoutslyderna debiterade annuiteter har fastigheten, vars ägare saknar tillgångar, två gånger varit utmätt och utbjuden å exekutiv auktion utan att anbud kunnat erhållas; och med hänsyn till de stora annuiteterna är det här ännu mindre än i fråga om den förstnämnda fastigheten utsikt, att antagligt anbud vid blivande exekutiv auktion kan erhållas. Angående denna fastighet har inhämtats följande upplysningar.

Enligt 1899 års syneförrättning ingick Karl Kolmodin då tillhöriga $\frac{1}{4}$ mantal Stymnäs i dikningsföretaget med vattenskadad mark, bestående av en del åker-, ängs- och betesmark, men övervägande myrmark, tillhoppa i outdikad skick efter ett värde av 270 ner till 5 kronor per hektar värderat till 3,917 kronor 75 öre. Förbättringsvärdet å marken har efter en beräkning av 20 upp till 420 kronor per hektar uppskattats till sammanlagt 20,954 kronor 14 öre.

Fastigheten har år 1912 undergått ägostyckning och därvid utlagts i två lotter Ra och Rb om respektive $\frac{7}{32}$ och $\frac{1}{32}$ mantal, av vilka den sistnämnda, här ifrågavarande hemmansdelen fått på sin del en areal av 48,6155 hektar. I fördelningsförslagen har, såsom förut nämnts, denna hemmansdel påförts andel i odlingslånen med 4,624 procent, under det att återstående $\frac{7}{32}$ mantal endast fått en andel av 0.805 procent.

Av det nyssnämnda, i syneförrättningshandlingarna angivna förbättringsvärdet 20,954 kronor skulle, enligt relationen mellan angivna procenttal, på $\frac{1}{32}$ mantal komma i runt tal 18,000 kronor, varav förut specificerade andelar i beviljade och lyftade lånesummor, tillhoppa utjämnat 14,100 kronor, utgöra ungefär 78 procent.

Fastighetens areal har vid den år 1915 fastställda skiftesförrättning något jämkats och utgör enligt uppgift numera 44.42 hektar. Den är för år 1916 bevilningstaxerad till endast 100 kronor, varvid emellertid är att märka, att härvidlag hänsynen till belastningen av odlingslånen torde spelat in såväl för den ifrågavarande som för stamfastigheten. Av de 10,000 kronor, vartill hela $\frac{1}{4}$ mantal Stymnäs var taxerat år 1913, borde eljest efter hemmantal en betydligt större summa än 100 kronor hava fallit på $\frac{1}{32}$ mantal, även om detta är obebyggt och illa beläget.

Å fastigheten ¹¹/₁₂₈ mantal Huggleips, som jämväl enligt de av distriktslantmätaren uppgjorda och av Kungl. Maj:ts befallningshavande fastställda fördelningsförslagen deltagar i alla tre odlingslånen med samma procent eller 2.003, vila följande andelar i de beviljade och lyftade lånebeloppen, nämligen enligt utslaget av den 17 februari 1913, där fastigheten anges såsom tillhörig Karl Jakobsson, 5,017 kronor 72 öre, enligt utslaget av den 2 april 1914 168 kronor 67 öre och enligt utslaget av den 8 juli 1916 1,531 kronor 33 öre eller tillhoppa 6,717 kronor 72 öre. De årliga, fastigheten påvilande annuiteterna utgöra enligt 1913 års utslag 301 kronor 6 öre för åren 1910—1934 och 273 kronor 80 öre för år 1935, enligt 1914 års utslag respektive 10 kronor 12 öre och 9 kronor 21 öre för åren 1915—1939 samt enligt 1916 års utslag respektive 91 kronor 89 öre och 83 kronor 56 öre för åren 1916—1941. Av annuiteterna enligt 1913 års utslag hava de för åren 1910 och 1911 guldits genom arbetsdirektionen och de för 1912—1914 guldits av föregående ägare. Till gäldande av 1915 års annuitet å detta lån ävensom samma års annuitet

å lånet enligt 1914 års utslag, vilka båda annuiteter förfallit i samband med 1916 års kronoutskylder, har fastigheten utmätts och den 29 maj 1917 utbjudits å exekutiv auktion utan att emellertid anbud erhållits. Sannolikt är ej heller, att vid blivande förnyad auktion antagligt dylikt anbud skulle under närvarande förhållanden kunna ernås med hänsyn till de stora framtida annuiteterna. Angående fastigheten har i övrigt inhämtats följande upplysningar.

Enligt 1899 års syneförrättning ingick Oskar Jakobsson då tillhöriga $\frac{5}{14}$ mantal Hugleips i dikningsföretaget med vattenskadad mark, bestående av myrmark samt något skogs- och betesmark, tillhoppa i outdikad skick efter ett värde av 220 ner till 10 kronor per hektar värderat till 956 kronor. Förbättringsvärdet å marken har efter beräkning av 30 upp till 440 kronor per hektar uppskattats till sammanlagt 5,791 kronor 80 öre.

Fastigheten har år 1912 undergått ägostyckning och därvid utlagts i två lotter Ida och Idb och respektive $\frac{29}{128}$ mantal och $\frac{11}{128}$ mantal, av vilka den sistnämnda, här ifrågavarande hemmansdelen fått på sin del en areal av 50.636 hektar. I fördelningsförslagen har denna hemmansdel påförts andelen i odlingslånet med nyss angivna procent.

Fastighetens areal har vid förut angivna, år 1915 fastställda skiftesförrättning något jämkats och utgör enligt uppgift numera 57.542 hektar. Den är för år 1916 bevilningstaxerad till 2,200 kronor, i avseende varå hänvisas till här förut gjorda erinringar om de särskilda omständigheter, som torde spelat in beträffande värderingen av de i myrutdikningsföretaget deltagande fastigheterna.»

Kungl. Maj:ts befallningshavande har slutligen hemställt om bemyndigande att vid blivande exekutiva auktioner för odlingslånefondens räkning till pris, ej överstigande beloppen av förfallna annuiteter jämte kostnaden för det exekutiva förfarandet, inropa och av tillgängliga medel förskjuta köpeskillingarna för ifrågavarande tre fastigheter, samt att Kungl. Maj:t måtte dels medgiva, att vid auktionen redan förfallna annuiteter av ovan angivna odlingslån måtte få tillsvidare inestå, dels förordna, att tillsvidare och så länge kronan vore ägare av fastigheterna debitering av annuiteter ej skulle förekomma.

Statskontoret har i häröver den 6 oktober 1917 avgivet utlåtande yttrat sig sålunda:

»Handlingarna i detta ärende synas giva vid handen, att det icke är möjligt att ur ifrågavarande hemman, uttaga de odlingslåneannuiteter, för vilka desamma hava att svara; samt att således en försäljning av fastigheterna med förbehåll att svara för dessa annuiteters erläggande aldrig torde kunna komma till stånd.

Vid sådant förhållande torde därför vara fördelaktigast att vid förnyad exekutiv auktion låta för odlingslånefondens räkning inropa ifrågavarande fastigheter för en köpeskillning, som dock ej må överstiga beloppet av vid auktionstillfället till betalning förfallna odlingslåneannuiteter jämte utsökningskostnader, samt att sedermera till betäckande av så stor del av fondens fordran som möjligt söka på offentlig auktion försälja hemmanen, befriade från därå belöpande odlingslåneannuiteter.

Emellertid torde såväl beslutet om en försäljning av hemmanen, sedan desamma blivit odlingslånefondens tillhörighet, som medgivandet av sådan försäljning utan något förbehåll för köparen att svara för å dessa hemman vilande odlingslån vara av beskaffenhet att böra underställas riksdagen.

Statskontoret tillåter sig i detta sammanhang erinra om ett föregående liknande fall.

Genom nådigt brev den 19 maj 1899 beviljades från odlingslånefonden ett lån av 6,500 kronor för reglering av Norraskogsbäcken samt avdikning och delvis odling av mark, tillhörande byarna Övre Stavshult i Visseltofta socken, Hyngarp och Gundratorp i Vittsjö socken samt Truedatorp, Ristorp och Norraskog i Verums socken och Västra Göttinge härad av Kristianstads län.

Den 4 april 1903 fastställde Kungl. Maj:ts befallningshavande i nämnda län genom utslag återbetalningen av ifrågavarande odlingslån, och bestämdes därvid, att $\frac{1}{4}$ mantal Horsaskog nr 1 i Verums socken skulle bidra med följande annuiteter: för vart och ett av åren 1907—1931 190 kronor 89 öre samt för år 1932 173 kronor 60 öre.

Sedan denna fastighet utmätts för gäldande av de förfallna annuiteterna utan att någon försäljning av densamma kommit till stånd, samt riksdagen på framställning av Kungl. Maj:t medgivit att, därest fastigheten för odlingslånefondens räkning å exekutiv auktion inropades för en köpeskillning, ej överstigande beloppet av vid auktionstillfället till betalning förfallna annuiteter jämte utskönningskostnad, fastigheten finge av kronan å offentlig auktion försälas med föreskrift om befrielse för fastigheten för betalningsansvar för lånet, blev fastigheten, i enlighet med Kungl. Maj:ts nådiga brev i ärendet den 13 juni 1913, å exekutiv auktion den 26 september samma år för odlingslånefondens räkning inropad för 1,044 kronor 47 öre, av vilken köpeskillning, som av Kungl. Maj:ts befallningshavande under förskottstitel utanordnades, fonden erhöi såsom likvid för 1907—1911 årens annuiteter för fastigheten 954 kronor 45 öre, varefter återstod för fastigheten att gälda i kapital 2,771 kronor 22 öre jämte ränta.

Med villkor av befrielse för fastigheten från betalningsansvar för lånet försäldes sedermera fastigheten å auktion den 19 maj 1914 för en köpeskillning av 455 kronor, som gick i avräkning å nyssnämnda förskott.»

I likhet med myndigheterna finner jag ingen sannolikhet föreligga för att kronan skall kunna å exekutiv väg ur ifrågavarande tre fastigheter utfå å dem belöpande andelar av odlingslånen. Jag anser det därför önskligt, att dessa abnorma förhållanden regleras, så att man undviker upprepade resultatlösa utmätningar och auktioner med därav föranledda kostnader. Ett förfaringssätt liknande det som tillämpats beträffande Horsaskog, varom myndigheterna erinrat, synes därför böra tillgripas. Emellertid torde det i detta fall icke vara lämpligt att, liksom skedde med Horsaskog, efter fastigheternas inropande omedelbart ånyo försälja dem, enär Kungl. Maj:ts befallningshavande framhållit dels vissa omständigheter, som tala för att fastigheterna kunna stiga i värde, och dels att deras skötsel och förvaltning icke komma att draga nämnvärd

Departement-
schefen.

kostnad. Med försäljningen torde därför böra anstå, till dess Kungl. Maj:t på anmälan av länsstyrelsen finner tiden därtill lämplig.

Jag hemställer på grund härav, att Eders Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva,

att, därest fastigheterna $\frac{29}{2240}$ mantal Pejnarve 1²¹ litt. Eefe i Levede socken, $\frac{1}{32}$ mantal Stymnäs 1⁴ litt. Rb i Spröge socken och $\frac{11}{128}$ mantal Huggleips 1¹¹ litt. Idb i Silte socken, allt av Gottlands län, varda för odlingslånefondens räkning på exekutiv auktion inropade för köpeskillingar, för varje fastighet ej överstigande beloppet av vid auktionstillfället till betalning förfallna annuiteter av ifrågavarande å fastigheterna vilande odlingslån jämte utsökningskostnader, samma fastigheter må å tid, som Kungl. Maj:t finner lämplig, å offentlig auktion försälas med föreskrift om befrielse för fastigheterna från betalningsansvar för odlingslånen.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga . . . vid detta protokoll utvisar, skulle avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Eric Paulson.